

HELSETILSYNET

I OSLO OG AKERSHUS

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo

DERES DATO/YOUR DATE:

DERES REF. / YOUR REF.:

VÅR REF. / OUR REF.:
2010/25121-5 FM-H

DATO / DATE:
24.02.2011

VEDR. ENDRING AV PRIORITERINGSFORSKRIFTEN – HELSEHJELP TIL PERSONER SOM OPPHOLDER SEG ULOVLIG I LANDET – HØRINGSSVAR FRA HELSETILSYNET I OSLO OG AKERSHUS

Helsetilsynet i Oslo og Akershus viser til høringsbrev datert 25. november med høringsfrist 25. februar 2011.

Vi har mottatt en del henvendelser fra helsetjenesten med spørsmål om behandling av personer uten lovlig opphold. Spørsmålene gjelder både hvilken rett pasientene har til helsehjelp, hvordan det kan avklares at pasienten har lovlig opphold eller ikke og etiske dilemma i forhold til å gi helsehjelp i spesialisthelsetjenesten utover øyeblikkelig hjelp.

Vi finner det hensiktsmessig at regelendringen tar stilling til og stadfester tidligere antatte rettigheter til denne gruppen, herunder til barn, svangerskapsomsorg og fødsel, smittevern og øyeblikkelig somatisk og psykisk helsehjelp, og at det særlig er foreslått å gi pasientgruppen rett til svangerskapsavbrudd. Når det gjelder rett til helsehjelp utover dette etter forskriften § 1 fjerde ledd bokstav b har Helsetilsynet i Oslo og Akershus noen kommentarer til lovforslaget.

Faglig forsvarlighet

Helsetjenesten og det enkelte helsepersonells viktigste oppgave er å vurdere pasientens medisinske tilstand og behandlingsbehov. De vurderinger som gjøres i forhold til å iverksette og å avslutte et behandlingsforløp skal være i samsvar med kravet til faglig forsvarlighet. Vi ser at dette kan bli en avgjørende vurdering hos pasienter som snart skal reise fra Norge.

Hvilke kriterier som bør legges til grunn for å gi rettighetsstatus til pasienter som trenger behandling utover øyeblikkelig hjelp er angitt i høringsnotatet. Etter vår vurdering kan det være vanskelig å skille mellom øyeblikkelig hjelp og retten til helsehjelp etter forskriften § 1 fjerde ledd bokstav b, da de nevnte tilstandene på listen under punkt 6.1 kan betinge akutt innleggelse. Slik helsehjelp vil dermed delvis overlappes av begrepet øyeblikkelig helsehjelp.

Departementet legger til grunn at bare helsehjelp som er helt nødvendig og ikke kan vente *"uten fare for nært forestående død, varig sterkt nedsatt funksjonstilstand, alvorlig skade eller svært sterke smerter"* skal medføre rett, og at tilstander som vil medføre at pasienten kan stå på venteliste, ikke skal være omfattet av rett til nødvendig helsehjelp for disse personene. Etter vår vurdering burde det være presisert i forskriften at det sentrale vurderingsgrunnlaget for behandlende lege som skal initiere behandling, er at behandling *kan gis og/eller kan gi resultater* i løpet av den tiden pasienten antas å ha igjen å være i Norge. Dette for å sikre et forsvarlig behandlingsforløp innen den korte behandlingsperioden. Vi mener at det sentrale i

Helsetilsynet i Oslo og
Akershus
Norwegian Board of
Health in Oslo and
Akershus Counties

Pb 8111 Dep
NO-0032 Oslo
Norway

Tel.: +47 22 00 39 00
Faks: +47 22 00 39 10
E-post/e-mail:
helsetilsynet@fmoa.no
www.helsetilsynet.no

Besøksadresse/Street address:
Tordenskioldsgate 12
Inngang sjøsiden

budskapet bør være at helsepersonell som står overfor denne pasientgruppen, må vurdere *om* - eller *hva slags* behandling som er mest tjenlig for pasienten i løpet av den korte tiden han/hun skal være i Norge.

Vi oppfatter den utarbeidede tabellen som veiledende. For personer som skal returneres til land der det er kjent at enkelte behandlingstyper som gis i Norge, ikke kan gis i returlandet, bør man kanskje være varsom med å initiere behandling som eventuelt ikke kan fullføres eller kontinueres i hjemlandet. Som hovedregel bør det dog etter vår vurdering være norsk standard for behandling som bør legges til grunn for hva slags behandling som skal gis til denne gruppen. Vi ser imidlertid at det særlig i forbindelse med kreftsykdommer lett kan oppstå dilemmaer i *om* man skal behandle og i tilfelle *hva slags* behandling som da bør gis. Supplering med en tabell over behandling som man bør være tilbakeholdende med eventuelt ikke bør gi, kunne også være veiledende og til hjelp for helsepersonell i en vanskelig etisk avveining.

Vi støtter en klargjøring av rettighetene til pasientgruppen og forslaget om utarbeidelse av retningslinjer i relasjon til hvem som anses å ha ulovlig opphold i forhold til helselovgivningen, jf. høringsnotatet punkt 3.1 fjerde avsnitt. Vi anbefaler at det legges til rette for at andre spørsmål som oppholdsstatus, tilgang til helsetjenesten og betaling av helsetjenesten vil få en god praktisk løsning slik at helsepersonellet best mulig kan ivareta sin primære oppgave med å vurdere pasientens medisinske tilstand og behandlingsbehov.

Med hilsen

Petter Schou
fylkeslege
Dokumentet er elektronisk godkjent.

Nina Cecilie Dybhavn
seniorrådgiver